

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

 VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov
EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Viera Beňková

Tvorivá dramatika

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: <Mgr. Viera Beňková>
Kontakt na autora UZ: <ZŠ Blatné Remety>
Názov: <Ako ide rok>
Rok vytvorenia: <2014>
Oponentský posudok vypracoval: <Ing. J. Križanovičová>
ISBN 978-80-565-0498-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Úlohy na komunikáciu a čítanie s porozumením.....	4
Čo, k čomu patrí?	7
Význam slov a slovných spojení	8
Prídavné mená – JAR	9
Prídavné mená – LETO	10
Prídavné mená – JESEŇ	11
Prídavné mená – ZIMA	12
Obdobia, percepcia ročných období	13
Brainwriting a želanie Zemi	14
Jar – Zhlukovanie, Cinquain	15
Jar – Báseň, Eskimácka pošta	16
Jar – Akrostich, Anafória, Báseň piatich zmyslov, Príbeh z obrázka	17
Leto – Clustering, Cinquain	18
Leto – Báseň, Eskimácka pošta	19
Leto – Akrostich, Anafória, Báseň piatich zmyslov, Príbeh z obrázka	20
Jeseň – Zhlukovanie, Cinquain	21
Jeseň – Báseň, Eskimácka pošta	22
Jeseň – Akrostich, Anafória, Báseň piatich zmyslov, Príbeh	23
Jeseň – Úroda, Ovocné plody.....	24
Zima – Zhlukovanie, Cinquain	25
Zima – Báseň, Eskimácka pošta	26
Zima – Akrostich, Anafória, Báseň piatich zmyslov, príbeh	27
Zima – Šport, Sviatky	28
Ročné obdobia – Vety	29
Ročné obdobia – Pomenovanie, Názvy	30
Ročné obdobia – Názvy, Pomenovania	31
Ročné obdobia – Opakovanie slovných druhov	32
Jar, leto, jeseň, zima	33
Ilustrátori	34

TVORIVÁ DRAMATIKA - AKO IDE ROK?

Vladimír Ferko

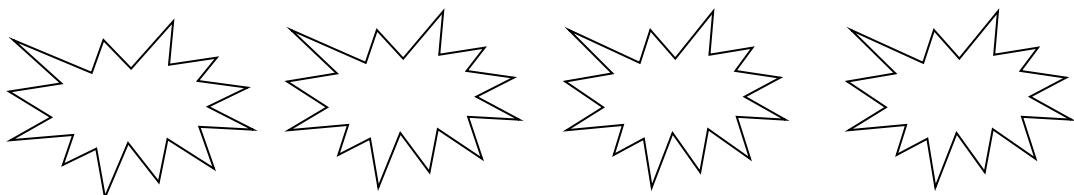
Literárny text: *Vladimír Ferko: AKO IDE ROK?* (umelecká próza)

- 1. Úlohy na komunikáciu a čítanie s porozumením:** (Po prečítaní textu odpovedajte na nasledujúce otázky:) ☺

- a) Čo je hlavnou témou textu? Doplň do vety vhodné písmená.

A_O_I_E_R_K, Š_YR_R_Č_É_O_D_BIA

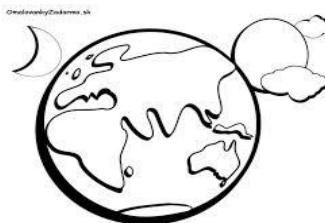
- b) Vpíš do bublín, ktoré ročné obdobia opisuje autor?

- c) K čomu prirovnáva autor zemeguľu? Vyber správnu odpoveď a podčiarkni ju.

a) prirovnáva ju k futbalovej lopte b) prirovnáva ju ku kozmickej lopte

- d) Objasnite slovné spojenie z textu:

Zemeguľa je ako veľká kozmická lopta.

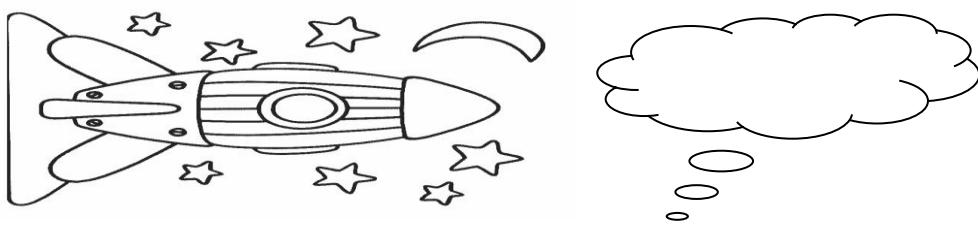
- e) Vysvetlite, prečo autor prirovnal zemeguľu práve k lopte?

.....

- f) V akom pásmi sa nachádza naša vlast? Urč správnu odpoveď a podčiarkni ju:

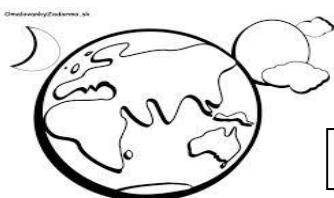
- v miernom, - v tropickom

- g) Nahrad' slovo **kozmické** lode iným slovom s podobným významom a napíš do obláčika.

h) Akú farbu priradil autor našej Zemi a prečo?

4

- lebo

i) K čomu prirovnáva autor štyri ročné obdobia?

D_V_D_L_É_U P_E_S_A_E_IU

j) Pokús sa vysvetliť, prečo autor prirovnáva 4 ročné obdobia k divadelnému predstaveniu? Lebo

k) Na základe prečítaného textu vyber správne z ponúknutých možností, ktoré prírodné javy ohlasujú príchod jari, leta, jesene a zimy? Napíš ich k ročnému obdobiu.

JAR -

.....
.....

LETO -

.....
.....

JESEN -

.....
.....
.....

ZIMA -

.....
.....

Možnosti:

a) - cupitanie gaštanov pod gaštanovými stromami, žaludov pod dubmi, začiatok zelenania oziemí na poli, pokles teploty, zhadzovanie lŕstia

b) - ohlasuje snežienka, žltý podbel', neskôr vetrovica, kvitnúca broskyňa, marhuľa,

trnka, čerešne, jablone, orgován, hloh a gaštan. Na poli raž metá klasy, nad poľom hvízda, trilkuje škovránok

- c)** - včelí bzukot, medová vôňa líp, čas vysvedčenia, dovolenie, tepla, voľnosti, žatvy
d) - vianočný stromček a sánky

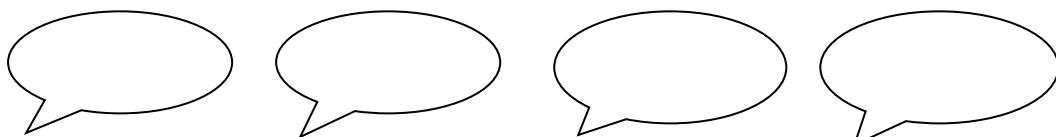
5

Odpovedzte na otázky

- a) Ako sa príbeh začína?
- b) Čo opisuje autor?
- c) V krajine sa udejú štyri veľké predstavenia?
- d) Považujete zobrazený príbeh za reálny alebo vymyslený?
- e) Vyskytuje sa v texte priama reč?
- f) Ako sa príbeh končí?
- g) Akú ústrednú myšlienku vyjadruje článok?

Zázračnosť mojej krajiny

(V čom ty vidíš zázračnosť našej krajiny? Napíš.)

Umelecká próza

Čo je to **umelecká próza**?

(Vyber správnu odpoveď a zakrúžkuj ju.)

- a) priama, voľne plynúca reč
- b) viazaná reč do veršov
- c) jedna zo základných foriem literárnej tvorby, neviazaná zákonmi rytmu a inými špecifickými osobitostami básnického prejavu
- d) jedna zo základných foriem literárnej tvorby, viazaná zákonmi rytmu a inými špecifickými osobitostami básnického prejavu
- e) obsahuje umelecké jazykové prostriedky
- f) obsahuje vecný text a neobsahuje umelecké jazykové prostriedky

Osnova

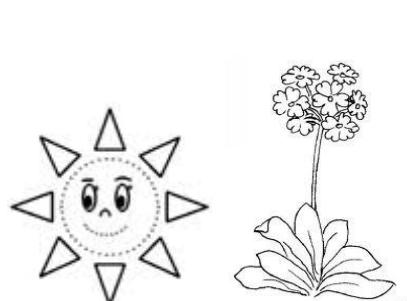
Zostavte stručnú osnovu v piatich bodoch a zreprodukujte ju.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e) 6

Čo, k čomu patrí?

(Priradťte správne z ponúknutých možností, čo patrí k jednotlivým obdobiam.)

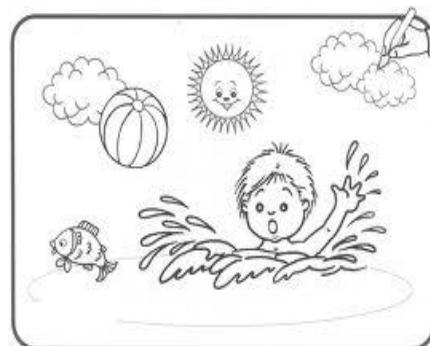
JAR

LETÓ

OmalovánkyZadarmo.sk

JESEŇ

ZIMA

7

Význam slov a slovných spojení

1. Všímaj si v texte krásne výrazy a prečítaj niektoré pekné slová (slovné spojenia), ktoré sa v bežnej reči nepoužívajú. Čo pre vás znamenajú? Vysvetlite ich význam. Napíšte.

Jar zafarbila krajinu zelenými farbami.

V celej prírode sa nepočutel'ne roztrúbi signál – stromy zhadzujte lístie.

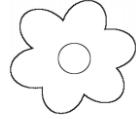
2. Objasnite významy zvýraznených slov a priradťte k nim iné slová rovnakého významu (synonymá). Pracujte vo dvojiciach a pri prezentácii obhájte svoje názory:

zázračná *krajina* –

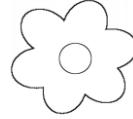

krajina

kvitnúca -

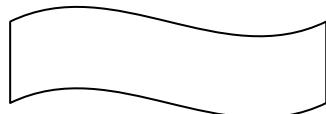

jar

horúce *leto* – _____ *leto*

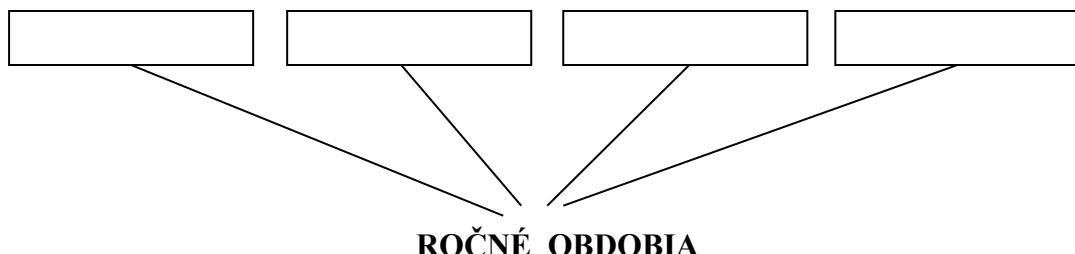
chladná zima –

zima

3. Ročné obdobia bývajú krásne. Nahradť slovo **krásne** slovom s podobným významom.

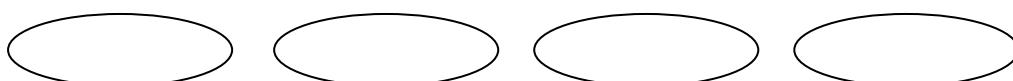
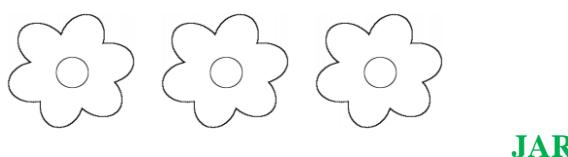
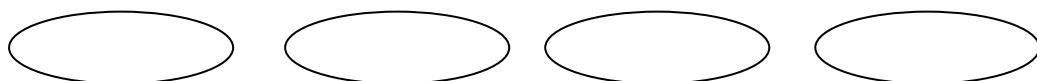

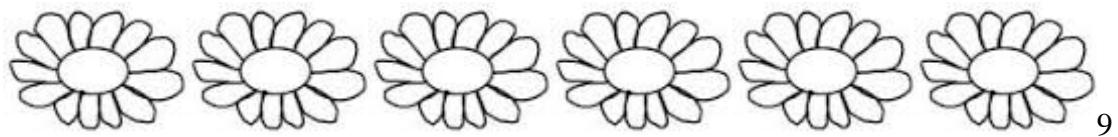
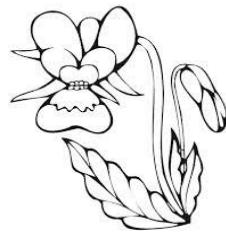
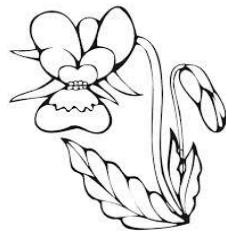
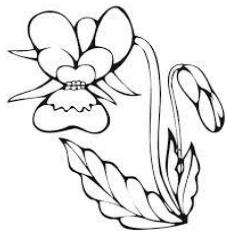
8

Prídavné mená

(Aká môže byť jar? Vpíšte do bublín. Obrázky si vyfarbrite!)

JAR

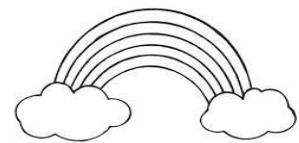
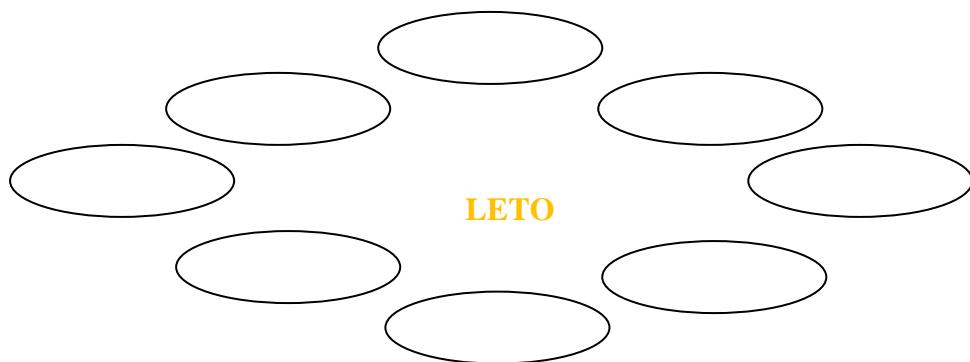
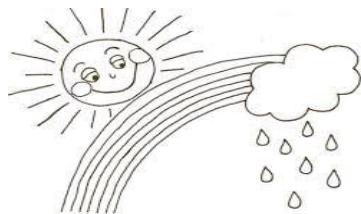

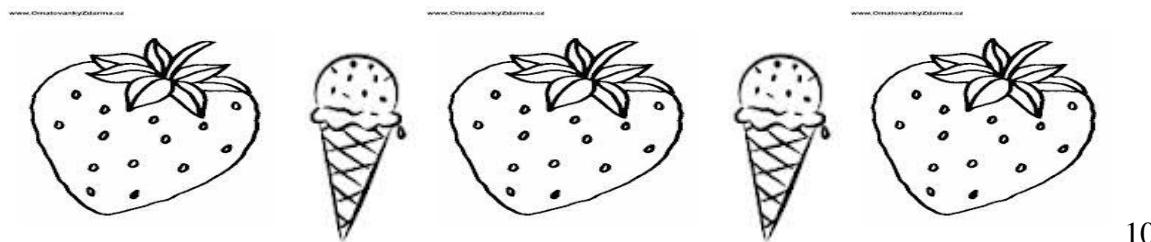
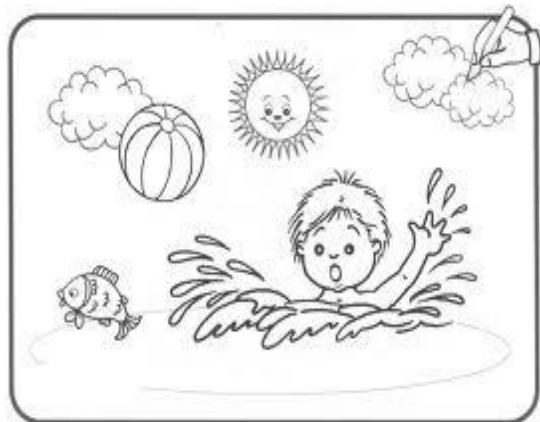

9

LETO

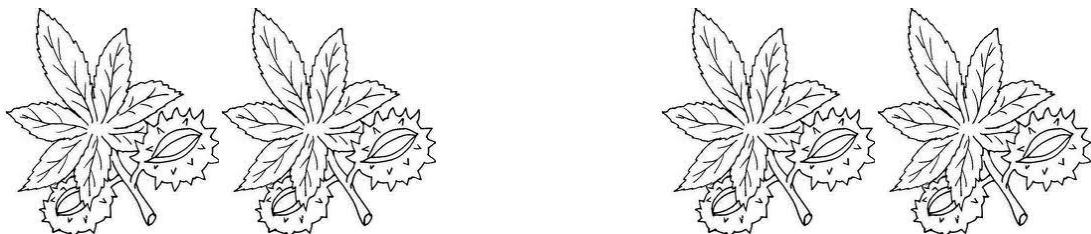
(Napíšte, aké môže byť leto. Obrázky si vyfarbrite!)

10

JESEŇ

JESEŇ

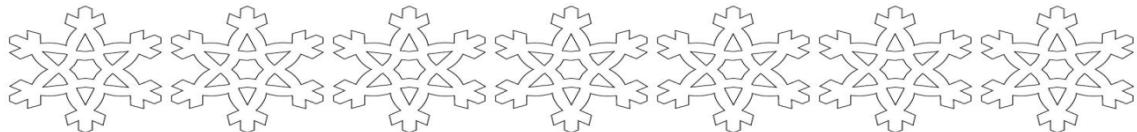
ZIMA

(Napíšte, aká môže byť zima. Obrázky si vyfarbite!)

ZIMA

Obdobia

(Prirad' správne k ročným obdobiam jednotlivé obdobia zo života človeka - detstvo, mladosť, starobu, smrť').

JAR

smrť'

LETO

detstvo

JESEŇ

mladosť'

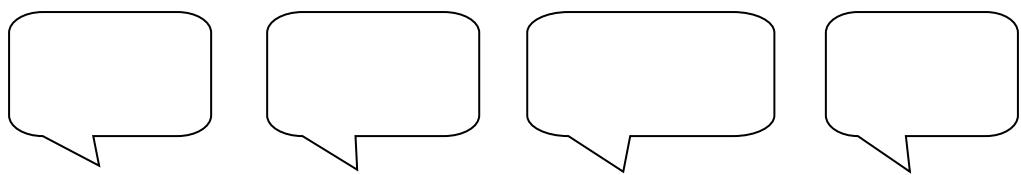
ZIMA

staroba

Percepcia ročných období

K čomu by si prirovnal jar, leto, jeseň, zimu? Spoj s ponúknutými možnosťami a vytvor

svoje vlastné odpovede.

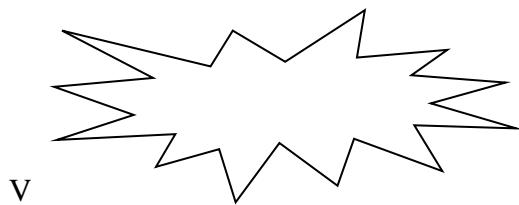
JAR LETO JESEŇ ZIMA

PALETA FARIEB RAJ PERINA PRÍRODNÁ SAUNA

Ktoré sviatky sú symbolom jari a ktoré oslavujeme v zime?

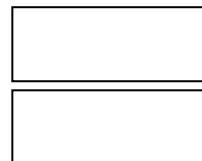
JAR - ZIMA -

V ktorom ročnom období sú dvojmesačné prázdniny?

V

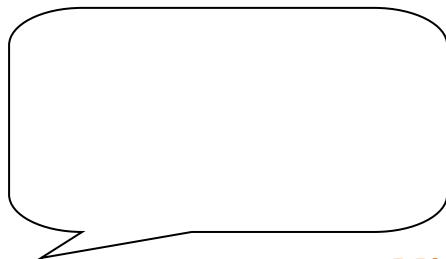
Ktoré sú to mesiace?

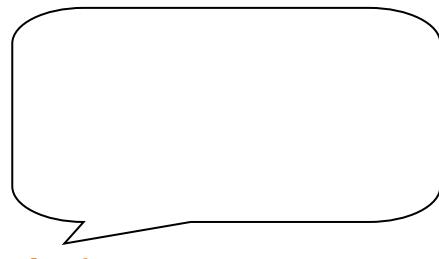
BRAINWRITING

(Porozmýšľajte a rozprávajte sa o tom, ktoré iné prírodné úkazy môžu nastáť v jednotlivých ročných obdobiach, aké zanechávajú dojmy a ako pôsobia na človeka.)

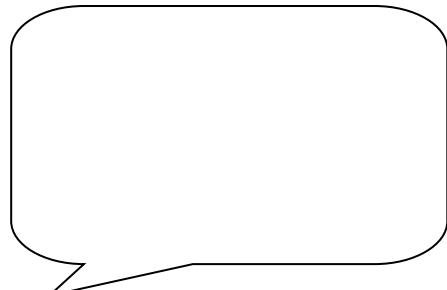
Prírodné úkazy

Príroda a súčasnosť

Môj postoj k prírode

Želanie našej Zemi

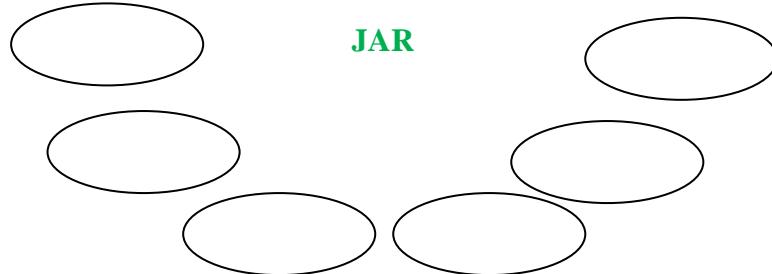
Napíš, čo by si želal našej zemi.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aký iný názov by ste priradili tomuto článku?

1. **ZHLUKOVANIE** – napíšte všetky slová, ktoré vás napadnú so slovom jar.

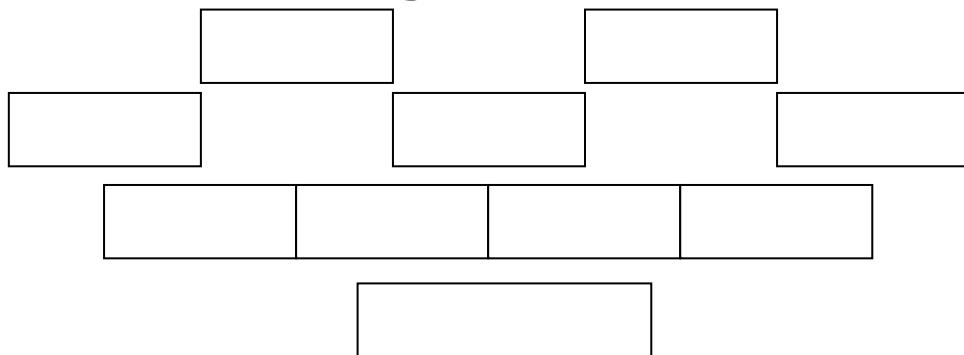

2. **CINQUAIN**

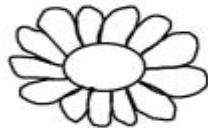
(Slovo jar ponúka veľa možností vytvoriť krátku báseň. Vedeli by ste napísat' päťveršovú báseň s východiskovým slovom JAR? Pracujte podľa nasledujúcich pokynov.) ☺

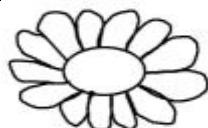
1. Verš: podstatné meno: JAR
2. Verš: opis témy – dve príavné mená
3. Verš: vyjadruje dej – tri slovesá
4. Verš: vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme – veta zo štyroch slov
5. Verš: synonymum

JAR

Jar

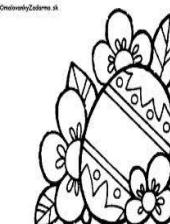
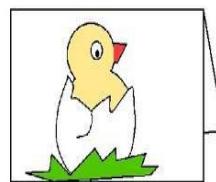
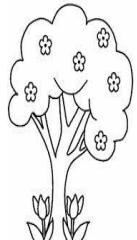
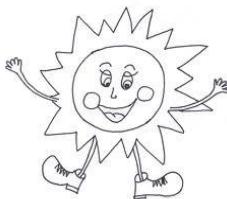

Vytvorte **báseň o jari**. Použite tieto slová: jar, slniečko, vtáčiky, tráva, mláďatá, Veľká noc, oblievačka, vajíčko, korábčik, snežienka, kvety atď.

Eskimácka pošta

(Pokúste sa vytvoriť vety na základe daných obrázkov a prečítať eskimácku poštu.

Vytvorte príbeh na základe obrázkov a vašej fantázie a napíšte ho.)

.....
.....
.....
.....
.....

JAR

AKROSTICH

J -

A -

R -

ANAFÓRIA (Doplň vetu.)

Jar je

Jar je

Jar je

Jar je

BÁSEŇ PIATICH ZMYSLOV O JARI

Vyzerá ako

Znie ako

Vonia ako

Chutí ako
A ked' sa ho dotkneš

PRÍBEH O JARI

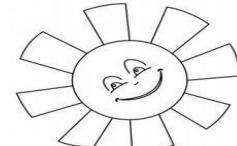
(Vytvor a napíš príbeh o jari.)

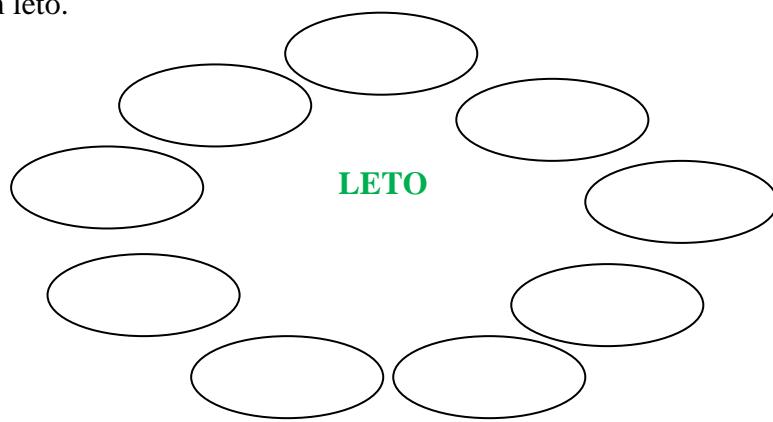
JAR

LETO

ZHLUKOVANIE – CLUSTERING - napíšte všetky slová, ktoré vás napadnú so slovom leto.

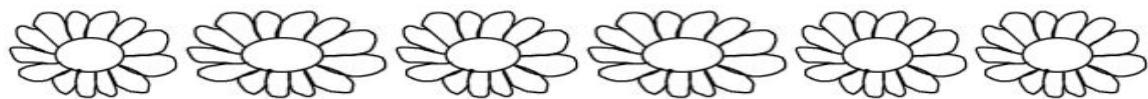
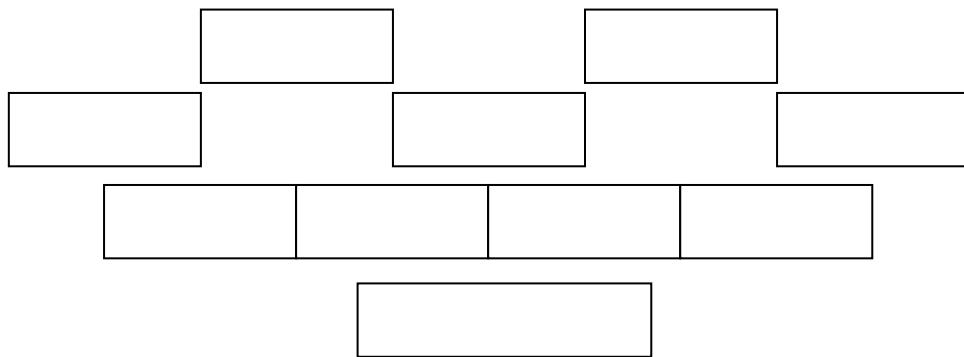

CINQUAIN

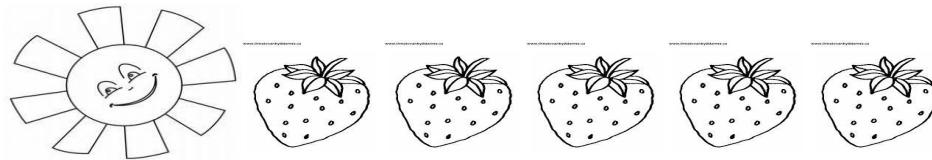
(Slovo jar ponúka veľa možností vytvoriť krátku báseň. Vedeli by ste napísat' päťveršovú báseň s východiskovým slovom LETO? Pracujte podľa nasledujúcich pokynov.) ☺

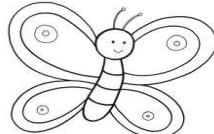
1. Verš: podstatné meno: LETO
2. Verš: opis témy – dve príavné mená
3. Verš: vyjadruje dej – tri slovesá
4. Verš: vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme – veta zo štyroch slov
5. Verš: synonymum

LETO

Leto

Vytvorte báseň o lete. Použite tieto slová: leto, slniečko, vtáčiky, lúky, tráva, seno, kvety, motýle, včely, polia, žatva, obilie, kombajny, kúpaliská atď.

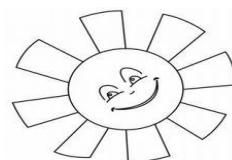
Eskimácka pošta

(Pokúste sa vytvoriť vety na základe daných obrázkov a prečítať eskimácku poštu.

Vytvorte príbeh na základe obrázkov a vašej fantázie a napíšte ho.)

.....
.....
.....
.....
.....

AKROSTICH

L -

E -

T -

O -

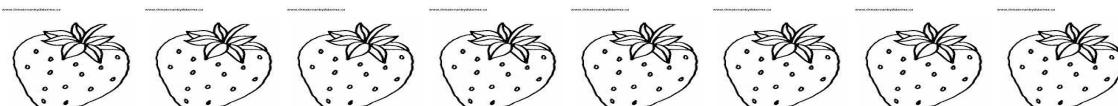
ANAFÓRIA (Doplň vetu.)

Leto je

Leto je

Leto je

Leto je

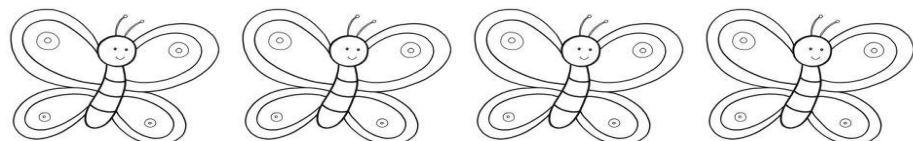
BÁSEŇ PIATICH ZMYSLOV O LETE

Vyzerá ako
Znie ako
Vonia ako
Chutí ako
A ked' sa ho dotkneš

Príbeh z obrázka (Odpovedajte a tvorte vety.)

1. Čo vidiš na obrázku?
2. Čo sa na obrázok podľa teba nezmestilo?

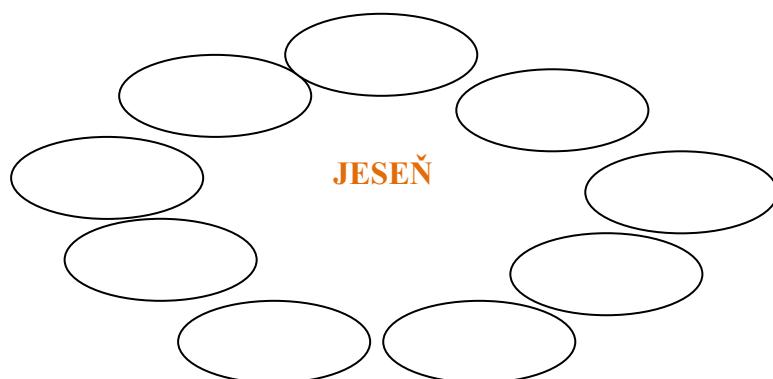
PRÍBEH O LETE

(Vytvor a napíš príbeh o lete.)

JESEŇ

ZHLUKOVANIE – napíšte všetky slová, ktoré vás napadnú so slovom jeseň. Navôkol si domaľujte jesenné listy.

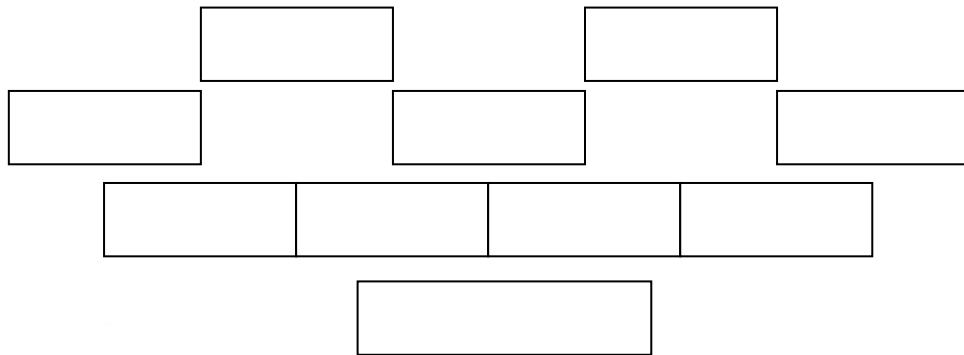
CINQUAIN

(Napíšte päťveršovú báseň s východiskovým slovom JESEŇ. Pracujte podľa nasledujúcich pokynov.) ☺

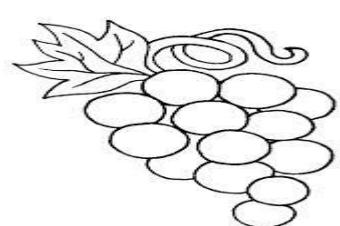
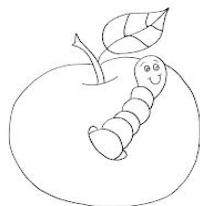
1. Verš: podstatné meno: JESEŇ
2. Verš: opis témy – dve príavné mená
3. Verš: vyjadruje dej – tri slovesá
4. Verš: vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme – veta zo štyroch slov

5. Verš: synonymum

JESEŇ

Jeseň

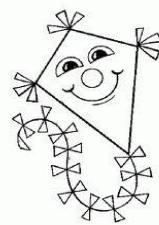

Vytvorte báseň o jeseni. Použite tieto slová: jeseň, dážď, škola, žiaci, vtáci, slnko, deti, šarkan, lístie, vietor, ovocie a zelenina, polia, úroda, zber. Dokreslite jesenné listy.

Eskimácka pošta

(Pokúste sa vytvoriť vety na základe daných obrázkov a prečítať eskimácku poštu.

Vytvorte príbeh na základe obrázkov a vašej fantázie a napíšte ho.)

AKROSTICH

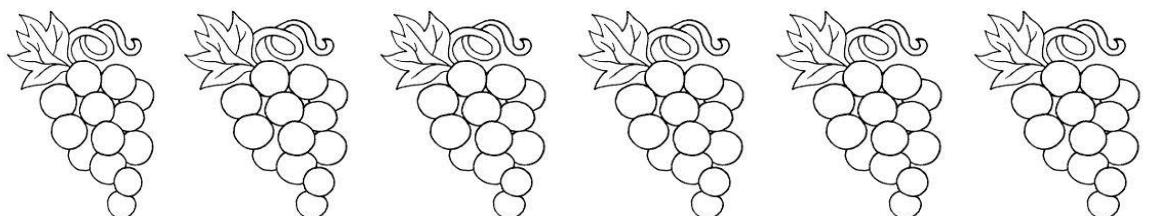
J -

E -

S -

E -

Ň -

ANAFÓRIA (Doplň vetu.)

Jeseň je

Jeseň je

Jeseň je

Jeseň je

BÁSEŇ PIATICH ZMYSLOV O JESENI

Vyzerá ako

Znie ako

Vonia ako

Chutí ako

A ked' sa jej dotkneš

PRÍBEH O JESENI

(Vytvor a napíš príbeh o jeseni.)

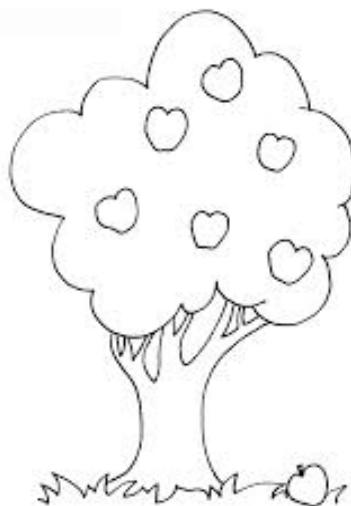

JESEN

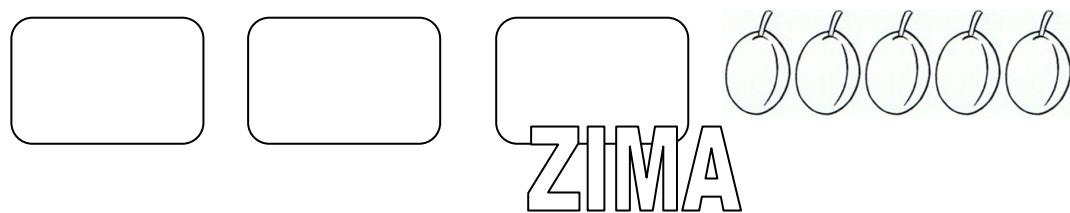
Úroda (Napište, čo môžeme v jeseni pozbierať z polí?)

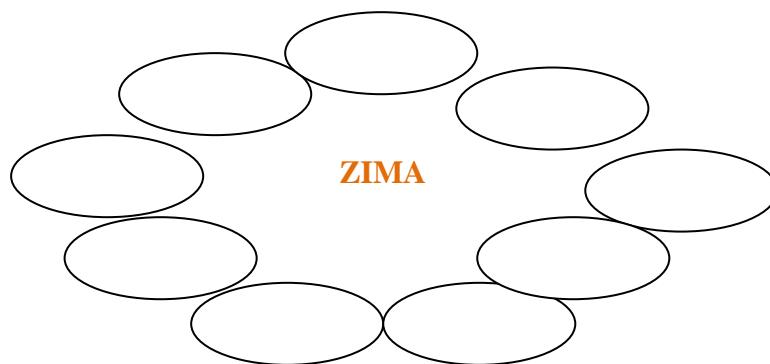
Ktoré ovocné plody Oberáme v jeseni? Dokreslite listy, vietor, dážď a trávu.

Čo všetko môže mama nachystať zo sliviek?

ZHLUKOVANIE – napíšte všetky slová, ktoré vás napadnú so slovom zima.
Navôkol si namaľujte snehové vločky!

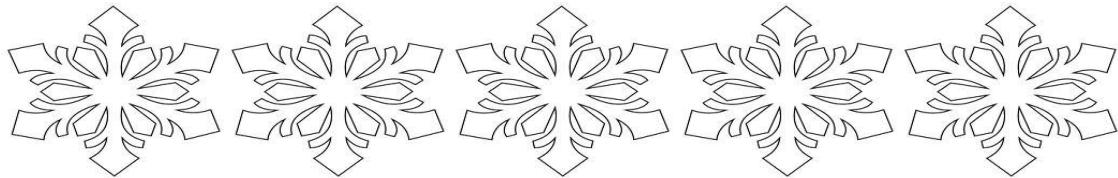
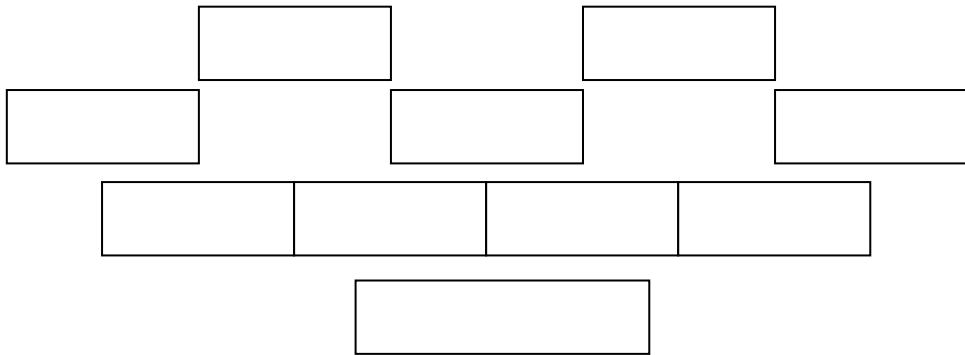
CINQUAIN

(Napíšte päťveršovú báseň s východiskovým slovom ZIMA. Pracujte podľa nasledujúcich pokynov.) ☺

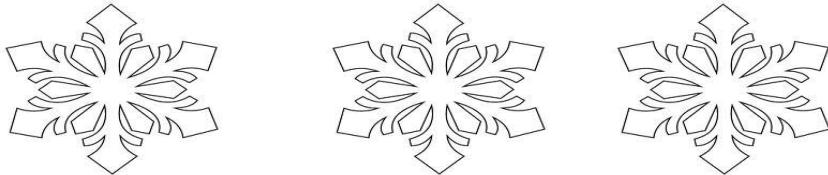
1. Verš: podstatné meno: ZIMA
2. Verš: opis témy – dve prídavné mená

3. Verš: vyjadruje dej – tri slovesá
4. Verš: vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme – veta zo štyroch slov
5. Verš: synonymum

ZIMA

Zima

Vytvorte **báseň o zime**. Použite tieto slová: zima, páperie, sneh, snehová vločka, biela perina, mráz, cencúl, snehuliak, guľovačka, sánkovačka, Mikuláš, Vianoce ...

Eskimácka pošta

(Vytvorte príbeh na základe obrázkov a vašej fantázie a napíšte ho. Obrázky si vymaľujte a dokreslite snehové vločky.)

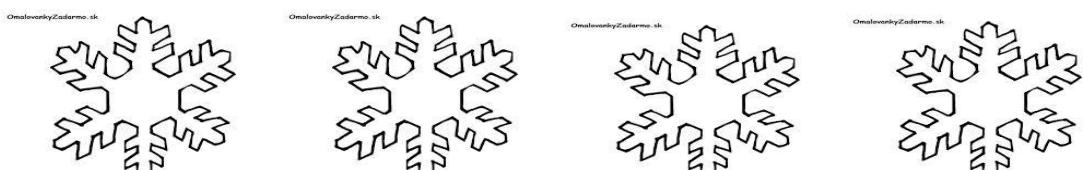
AKROSTICH

Z -

I -

M -

A -

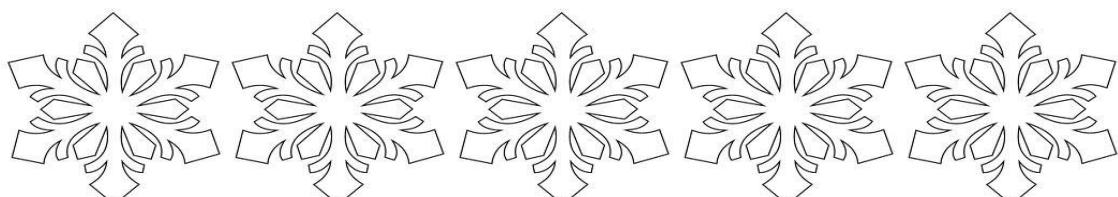
ANAFÓRIA (Doplň vetu.)

Zima je

Zima je

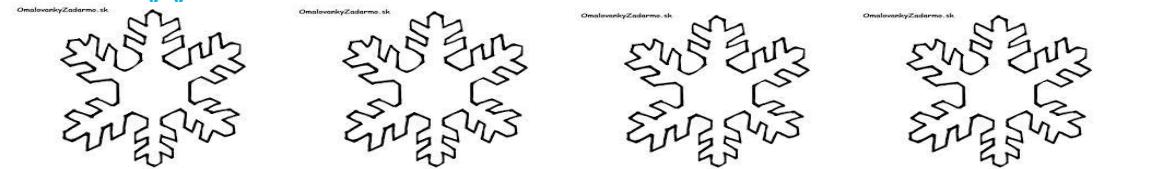
Zima je

Zima je

BÁSEŇ PIATICH ZMYSLOV O ZIME

Vyzerá ako
Znie ako
Vonia ako
Chutí ako
A ked' sa jej dotkneš

PRÍBEH O ZIME

(Vytvor a napíš príbeh o zime.)

ZIMA

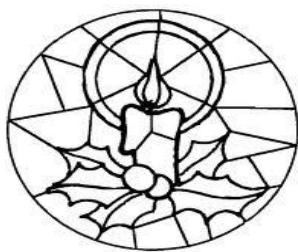
Napište, akým športom sa môžeme venovať v zime?

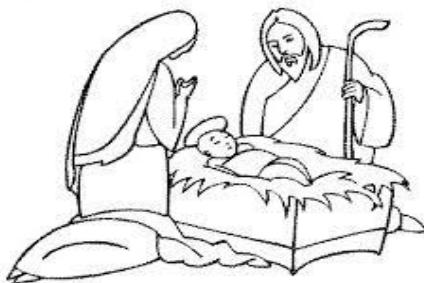
Čo môže byť studené ako ľad? Napište. Vysvetlite kedy a prečo?

--	--	--	--	--

Ako nazývame sviatky, ktoré sú v zime?

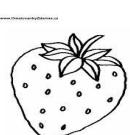
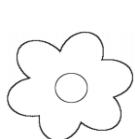
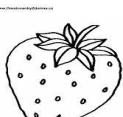
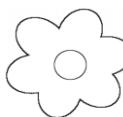
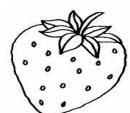
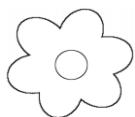
Narodenie Ježiša

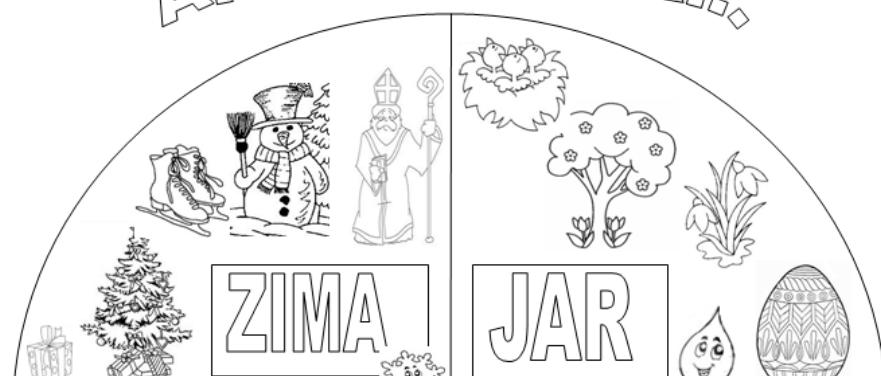
Kto nosí v zime deťom sladkosti? Napíš veľkým tlačeným písmom.

VETY (Vytvorte vety o každom ročnom období.)

AKO IDE ROK...

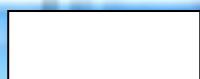
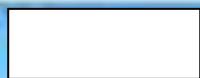

Napíš k obrázkom názvy ročných období.

The 4 Seasons

PL – ROČNÉ OBDOBIA – OPAKOVANIE SLOVNÝCH DRUHOV

1. Vymenuj ročné obdobia a napiš ich názvy pod obrázok.
2. Aké môžu byť ročné obdobia? Napiš čo najviac prídavných mien.

jar - _____

leto - _____

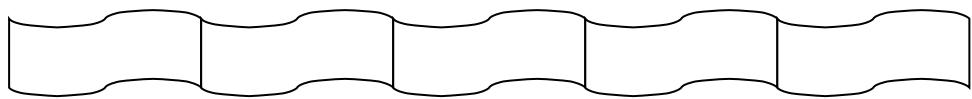
jeseň - _____

zima - _____

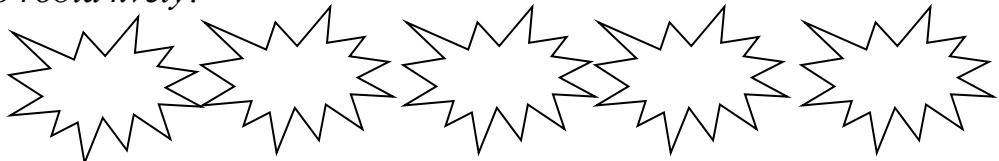
3. Ktoré jarné kvety poznáš?

4. Aké sú kvety? Svoje odpovede napiš.

5. Čo robia kvety?

6. Koľko máme ročných období? slovom

7. Ako nazývame sviatky, ktoré oslavujeme v jari a ktoré v zime?

v jari

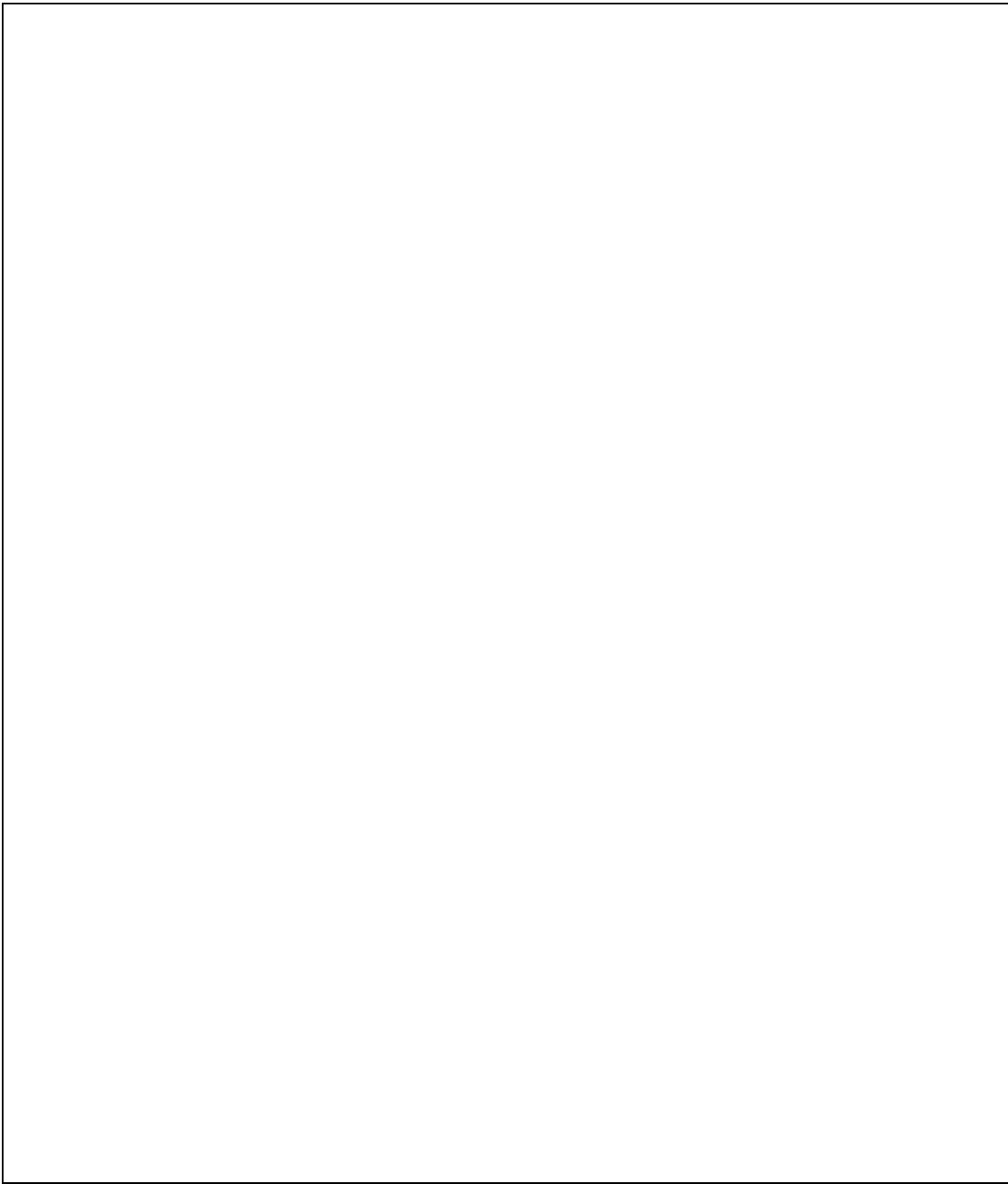
v zime

Jar, leto, jeseň, zima

Urči, čo je pre ročné obdobia charakteristické.

1

(Nakreslite obrázok toho ročného obdobia, ktoré máte najradšej.)

Dramatizácia príbehu

(Nacvičte scénku o štyroch ročných obdobiach a prezentujte ju na slávnostnom vystúpení.)

Návrhy kostýmov

(Vymyslite kostýmy, scénu, vyberte hudbu, prípadne tanečné prvky.)